

Centralna Komisja Egzaminacyjna

EGZAMIN MATURALNY 2012

JĘZYK POLSKI
dla niesłyszących

POZIOM PODSTAWOWY

Kryteria oceniania odpowiedzi

MAJ 2012

CZĘŚĆ I

Odpowiedzi maturzysty mogą przybierać różną formę językową, ale ich sens musi być zgodny z tekstem. Oceniając pracę maturzysty, należy stosować wskazaną punktację.

Obszar standardów	Opis wymagań
Korzystanie z informacji	Rozumienie czytanego tekstu <i>Cywilizacja niecierpliwości</i> (Na podstawie: Joanna Nikodemka, Jan Stradowski, <i>Cywilizacja niecierpliwości</i>)

Zadanie 1. (0–2)

Korzystanie z informacji	Odczytanie intencji nadawcy i funkcji informacji podanych w tekście
--------------------------	---

Przykładowa odpowiedź:

Aby podkreślić, że we współczesnym świecie ceni się szybkość i człowiek stał się niecierpliwy.

2 p. – za poprawne wypisanie dwóch przykładów z akapitu 1.

Zadanie 2. (0–1)

Korzystanie z informacji	Odczytanie znaczenia słów w kontekście
--------------------------	--

Przykładowa odpowiedź:

Autor prędkość nazwał Bogiem, a czas szatanem.

1 p. – za poprawne wypisanie słów, którymi autor określił prędkość i czas

Zadanie 3. (0–1)

Korzystanie z informacji	Odczytanie sensu fragmentu tekstu; przetworzenie informacji
--------------------------	---

Przykładowa odpowiedź:

Aby pokazać, że sama często się niecierpliwi i wiele rzeczy robi w pośpiechu.

1 p. – za poprawne sformułowanie celu użycia przykładów z życia autorki

Zadanie 4. (0–1)

Korzystanie z informacji	Odczytanie sensu fragmentu tekstu; przetworzenie informacji
--------------------------	---

Przykładowa odpowiedź:

Współczesny człowiek jest przekonany, że ciągle mu brak czasu.

1 p. – za poprawne wyjaśnienie przekonania współczesnego człowieka

Zadanie 5. (0–2)

Korzystanie z informacji	Wyodrębnienie wykorzystanych w tekście argumentów i sformułowanych wniosków
--------------------------	---

Przykładowa odpowiedź:

Do powstania naszej cywilizacji przyczyniły się takie umiejętności człowieka, jak cierpliwość, zdolność do ulepszania pracy i zdolność do upartego dążenia do celu.

2 p. – za poprawne określenie trzech umiejętności

1 p. – za poprawne określenie dwóch umiejętności

Zadanie 6. (0–1)

Korzystanie z informacji	Odtworzenie informacji sformułowanych wprost
--------------------------	--

1 p. – za poprawne wskazanie powodu: C

Zadanie 7. (0–1)

Korzystanie z informacji	Odczytanie sensu fragmentu, wyodrębnienie argumentów
--------------------------	--

Przykładowa odpowiedź:

Strach o własne życie wykształcił w człowieku szybki refleks oraz umiejętność zajmowania się kilkoma sprawami jednocześnie.

1 p. – za poprawne wymienienie dwóch cech

Zadanie 8. (0–2)

Korzystanie z informacji	Odczytanie sensu autorskiej argumentacji dotyczącej przedstawianych zjawisk
--------------------------	---

Przykładowa odpowiedź:

Dzięki Internetowi można załatwić wiele spraw, nie wychodząc z domu, np. opłacić rachunki, zrobić zakupy, obejrzeć film w internetowym kinie.

2 p. – za podanie wyjaśnienia i trzy przykłady

1 p. – za podanie wyjaśnienia bez przykładów lub za podanie przykładów bez wyjaśnienia

Zadanie 9. (0–1)

Korzystanie z informacji	Przetworzenie informacji, sformułowanie tezy
--------------------------	--

Przykładowa odpowiedź:

Ludzie rzadziej piszą zwykłe listy, bo łatwiej i szybciej napisać i wysłać e-mail niż list.

1 p. – za podanie jednego powodu posługiwania się pocztą internetową

Zadanie 10. (0–1)

Korzystanie z informacji	Odczytanie znaczenia słów w kontekście, przetworzenie informacji sformułowanych wprost
--------------------------	--

Przykładowa odpowiedź:

Pośpiech powoduje, że brakuje czasu na usunięcie błędów, udoskonalenie i dopracowanie materiału.

1 p. – za poprawne sformułowanie wpływu pośpiechu na media

Zadanie 11. (0–2)

Korzystanie z informacji	Odczytanie sensu kilku akapitów, przetworzenie informacji, wskazanie przyczyn zjawisk
--------------------------	---

Przykładowa odpowiedź:

Pośpiech powoduje, że jesteśmy rozdrażnieni, nadpobudliwi i cierpimy na bezsenność.

2 p. – za poprawne sformułowanie trzech przykładów negatywnego wpływu pośpiechu na człowieka

1 p. – za poprawne sformułowanie dwóch przykładów negatywnego wpływu pośpiechu na człowieka

Zadanie 12. (0–2)

Korzystanie z informacji	Rozpoznanie środków językowych w tekście i określenie ich funkcji
--------------------------	---

Przykładowa odpowiedź:

W akapicie 1. zaznaczono nazwę restauracji, a w akapicie 9. zaznaczono cytaty.

2 p. – za poprawne określenie funkcji dwóch cudzysłów

1 p. – za poprawne określenie funkcji jednego cudzysłowu

Zadanie 13. (0–2)

Korzystanie z informacji	Rozpoznanie form fleksyjnych wyrazów, nazwanie środków językowych i określenie ich funkcji w tekście
--------------------------	--

Przykładowa odpowiedź:

Autorzy posługują się czasownikami w pierwszej osobie liczby mnogiej (np. *chorujemy*), aby podkreślić, że pośpiech jest zjawiskiem dotyczącym wszystkich, także autorów artykułu.

2 p. – za podanie poprawnego przykładu i wyjaśnienie

1 p. – za podanie poprawnego przykładu bez wyjaśnienia lub za wyjaśnienie bez przykładu.

Zadanie 14. (0–1)

Korzystanie z informacji	Odczytanie głównej myśli tekstu oraz intencji autora
--------------------------	--

1 p. – za poprawne wskazanie celu: C

CZEŚĆ II

Tworzenie informacji	Napisanie własnego tekstu w związku z tekstem literackim zamieszczonym w arkuszu
----------------------	--

Temat 1. Spotkanie braci. Analizując fragment powieści *Ludzie bezdomni* Stefana Żeromskiego, scharakteryzuj Wiktora i Tomasza Judymów oraz omów ich zachowanie wobec siebie w czasie tego spotkania.

I. ROZWINIĘCIE TEMATU

Za rozwinięcie tematu można uzyskać maksymalnie 25 punktów.

1. Wstępne rozpoznanie, np.: 2 p.
  - a. spotkanie po latach,
  - b. inicjatorem spotkania jest Tomasz,
  - c. bracia zostali rozdzieleni w dzieciństwie,
  - d. Tomasz odwiedza brata w jego mieszkaniu,
  - e. rozmowa toczy się, gdy Tomasz odprowadza Wiktora do pracy,
  - f. Tomasz poznaje warunki pracy oraz życia Wiktora i jego rodziny.

Przedstawienie portretów bohaterów
2. Wiktor Judym, np.: 8 p.
  - a. duży mężczyzna,
  - b. ma bladą twarz, niezdrową cerę, brodę,
  - c. wychowany w biednej rodzinie, brat Tomasza,
  - d. człowiek prosty, niewykształcony (posługuje się gwarą np. „mogie”, „tyś tera pan”),
  - e. zatrudniony w stalowni (przy tzw. gruszcze Bessemera),
  - f. jego żona pracuje w fabryce cygar,
  - g. zdaje się być pogodzony z sytuacją,
  - h. mieszka z rodziną w nędznej dzielnicy,
  - i. nie ma szans na awans społeczny,
  - j. ucieszył się z wizyty brata, ale nie daje tego po sobie poznać,
  - k. czuje się gorszy od Tomasza,
  - l. zazdrości bratu jego pozycji społecznej,
  - m. ma poczucie niesprawiedliwości losu,
  - n. zbuntowany wobec rzeczywistości,
  - o. jest względem Tomasza ironiczny.
3. Tomasz Judym, np.: 8 p.
  - a. lekarz,
  - b. wykształcony,
  - c. w dzieciństwie zabrany z rodzinnego domu przez ciotkę,
  - d. wita się z bratem, nie okazując radości,
  - e. troszczy się o bratową,
  - f. irytuje go prosty, gwarowy język brata,
  - g. wspomina o swoim pobycie w Paryżu,
  - h. planuje osiedlić się blisko brata,
  - i. obawia się, czy będzie w stanie utrzymać się z praktyki lekarskiej,
  - j. przyznaje, że dzięki ciotce wy dostał się z nędzy i mógł się uczyć,
  - k. czuje się dotknięty stwierdzeniem Wiktora, że miał komfortowe dzieciństwo,

- l. opowiada o swoim ciężkim życiu, upokorzeniach, głodzie, strachu itd.,
m. aby skończyć szkołę, musiał się wykazać determinacją i uporem,
n. rozumie trudną sytuację brata.
4. Określenie zachowania braci wobec siebie, np.: 4 p.
a. z powodu długiej rozłąki więzi między rodzeństwem się rozluźniły,
b. ukrywają radość ze spotkania,
c. czują się wobec siebie skrępowani,
d. cechuje ich wzajemna ostrożność i nieufność, boją się okazać sobie uczucia,
e. czują, że dzieli ich przepaść społeczna,
f. pomiędzy braćmi narosło wiele nieporozumień,
g. z trudem próbują odbudować wzajemne porozumienie.
5. Podsumowanie, np.:
bracia zostali rozdzieleni w dzieciństwie, co wpłynęło na ich dalsze losy i rozluźnienie więzi rodzinnych; różnice między braćmi wynikają z wychowania i warunków życia, w jakich dorastali; relacje między braćmi mają ambiwalentny charakter, 3 p.
bracia zostali rozdzieleni w dzieciństwie, co wpłynęło na ich dalsze losy i rozluźnienie więzi rodzinnych; różnice między braćmi wynikają z wychowania i warunków życia, w jakich dorastali, 2 p.
bracia zostali rozdzieleni w dzieciństwie, co wpłynęło na ich dalsze losy i rozluźnienie więzi rodzinnych lub różnice między braćmi wynikają z wychowania i warunków życia, w jakich dorastali. 1 p.

Temat 2. Dlaczego Raskolnikow zabił Alonę Iwanownę? Czy jego idea zbrodni usprawiedliwionej się potwierdziła? Odpowiedz na pytania, analizując załączone fragmenty powieści Fiodora Dostojewskiego *Zbrodnia i kara* oraz wykorzystując znajomość całego utworu.

I. ROZWINIĘCIE TEMATU

Za rozwinięcie tematu można uzyskać maksymalnie 25 punktów.

Analiza fragmentów

1. Przedstawienie Raskolnikowa, np.: 1 p.
a. główny bohater powieści,
b. zabójca Alony Iwanowny i jej siostry,
c. występuje w obu załączonych fragmentach.
2. Umieszczenie fragmentów w powieści, np.: 4 p.
Fragment I
a. Raskolnikow przysłuchuje się rozmowie studenta z oficerem w gospodzie,
b. tematem rozmowy jest Alona Iwanowa,
c. rozmowa w gospodzie ma miejsce przed zabójstwem,
Fragment II
d. Raskolnikow wraz z Razumichinem przychodzą do Porfirego Pietrowicza,
e. Porfiry Pietrowicz – sędzia śledczy poszukujący zabójcy Alony Iwanowny i jej siostry,
f. tematem rozmowy jest artykuł Raskolnikowa,
g. rozmowa u Porfirego Pietrowicza ma miejsce po zabójstwie, lecz artykuł, o którym rozmawiają bohaterowie, został napisany przed zabójstwem.
3. Określenie motywów zabójstwa, np.: 11 p.
artykuł Raskolnikowa (fragment II)
a. artykuł teoretyczną podstawą „eksperymentalnego” zabójstwa,

- b. podział ludzi na *zwykłych i niezwykłych*; *niezwykli* mogą łamać zasady,
- c. *niezwykli* mogą łamać zasady *w zgodzie z sumieniem*,
- d. Raskolnikow uznał się za *niezwykłego* (lub tylko chciał sprawdzić, czy jest *niezwykły*),
- e. ludzie *niezwykli* mają prawo *stąpać przez krew* tylko dla wielkiej idei,
- f. ludzie *niezwykli* są motorem postępu (potrafią wygłosić *nowe słowo*),
- g. ludzie *zwykli* to *material*, który można poświęcić dla idei,
Rozmowa podsłuchana w gospodzie (fragment I)
- h. podsłuchana rozmowa utwierdza Raskolnikowa w jego postanowieniu,
- i. Alona Iwanowna w ocenie studenta: zła, bezmyślna, odrażająca, nikomu niepotrzebna, itp.,
- j. lichwiarka jest bogata, lecz z tych pieniędzy nikt nie skorzysta,
- k. pieniądze staruchy można wykorzystać na szlachetne cele,
- l. jeśli zabójca za pieniądze lichwiarki czyniłby dobro, zmaże zbrodnię,
- m. cała rozmowa ma charakter teoretyczny: student nie zabiłby lichwiarki (natomiast zrobi to Raskolnikow),
Zależność treści fragmentów
- n. wywody studenta w gospodzie korespondują z pomysłami wyłożonymi przez Raskolnikowa w artykule,
- o. Alona Iwanowna – człowiek *zwykły*, można ją zabić dla realizacji słusznych idei.

Uwzględnienie całości powieści

- 4. Określenie motywów zabójstwa, np.: 3 p.
  - a. Raskolnikow uważał, że spożytkowanie pieniędzy na własne studia jest godnym celem,
  - b. nie chciał wykorzystywać matki i siostry,
  - c. zarówno w teorii, jak i w praktyce Raskolnikow przyznawał sobie prawo łamania przykazań Bożych,
  - d. w przekonaniach utwierdziły Raskolnikowa liczne w powieści przykłady nierówności, niesprawiedliwości i krzywdy.
- 5. Opis realizacji zamiarów, np.: .3 p.
  - a. Raskolnikow zabił Alonę Iwanownę,
  - b. zabranych jej pieniędzy nie użył, lecz schował pod kamieniem,
  - c. „eksperyment” nie udał się – Raskolnikow miał wyrzuty sumienia,
  - d. nawrócił się pod wpływem Soni, wyznał i odpokutował winę.
- 6. Podsumowanie, np.:
  - dostrzeżenie, że niekiedy idee mogą prowadzić do zbrodni oraz uwzględnienie przełomu moralnego bohatera w kontekście całego utworu, 3 p.
  - dostrzeżenie, że błędne idee mogą prowadzić do zbrodni oraz uwzględnienie przełomu moralnego bohatera, 2 p.
  - dostrzeżenie, że błędne idee mogą prowadzić do zbrodni lub uwzględnienie przełomu moralnego bohatera. 1 p.

- II. KOMPOZYCJA (maksymalnie 5 punktów)
- praca uporządkowana wewnętrznie według przyjętego kryterium funkcjonalnego wobec tematu, pełna konsekwencja w układzie graficznym; jeżeli uczeń cytuje, to w sposób właściwy i funkcjonalny; 5 p.
  - praca zawierająca logicznie, w sposób dostosowany do tematu, a także graficznie wyodrębnione: wstęp, rozwinięcie i zakończenie; 3 p.
  - praca zawierająca graficznie lub logicznie wyodrębnione: wstęp, rozwinięcie i zakończenie. 1 p.
- III. STYL (maksymalnie 5 punktów: za każdą cechę – 1 punkt)
- sprawne operowanie synonimią leksykalną (bogata leksyka); 1 p.
  - jednorodność stylu; 1 p.
  - stosowność stylu; 1 p.
  - jasność stylu; 1 p.
  - obecność elementów funkcjonalnie służących wywodowi. 1 p.
- IV. JĘZYK (maksymalnie 15 punktów)
- Poprawność gramatyczna (0-7 pkt)
- tekst poprawny gramatycznie (dopuszczalne sporadyczne błędy); 7 p.
  - tekst w zasadzie poprawny gramatycznie (dopuszczalne błędy niezakłócające komunikacji); 5 p.
  - podstawy zdania prostego i złożonego (dopuszczalne liczne błędy, ale tekst komunikatywny). 3 p.
- Poprawność leksykalna (0-4 pkt)
- uczeń posługuje się wyrazami w ich właściwym znaczeniu i poprawnej formie (dopuszczalne sporadyczne błędy); 4 p.
  - uczeń posługuje się wyrazami przeważnie w ich właściwym znaczeniu, rzadko je zniekształca; 3 p.
  - praca komunikatywna pomimo błędów leksykalnych. 2 p.
- Ortografia (0-2 pkt)
- tekst poprawny ortograficznie (dopuszczalne sporadyczne błędy); 2 p.
  - tekst w większości poprawny ortograficznie. 1 p.
- Interpunkcja (0-2 pkt)
- tekst poprawny interpunkcyjnie (dopuszczalne niewielkie usterki interpunkcyjne); 2 p.
  - tekst na ogół poprawny interpunkcyjnie (błędy interpunkcyjne niezakłócające komunikacji). 1 p.
- V. SZCZEGÓLNE WALORY PRACY 0-4 pkt